

Тема 13. Свідомість як філософська проблема

КЛЮЧОВІ ТЕРМІНИ І ПОНЯТТЯ

- **АБСОЛЮЦІЯ** (або **ІДЕАЦІЯ**) - здатність людської свідомості створювати у полі свого інтелектуального споглядання ідеальні, тобто завершені, еталонні виміри суцього, завдяки яким свідомість набуває здатності орієнтуватися в предметній дійсності, оцінювати її.
- **ІДЕАЛЬНЕ** - характеристика онтологічного статусу свідомості, згідно з яким свідомість не відтворює дійсність у вигляді копій, а фіксує її через виявлення суттєвих, необхідних зв'язків та через доведення параметрів будь-якого суцього до гранично можливого виміру (див. термін "Абсолюція").
- **МИСЛЕННЯ** — процес інтелектуального оперування предметним змістом свідомості, тобто упорядкований та усвідомлений рух думки через серію фіксованих пунктів до виправданого змістом цього руху результату; за змістом та суттю це є виведення у поле свідомого споглядання фундаментальних характеристик буття.
- **МОВА** (І **МОВЛЕННЯ**) - провідна форма виразу предметного змісту людської свідомості, тобто форма передачі того, що не може бути вказане безпосередньо, натуралістично (наприклад, ті самі еталонні орієнтири мислення); існує цілий спектр мов: мова видів мистецтва, мова науки, мова жестів, - серед яких людське мовлення постає найбільш гнучкою та оперативною формою виразу змісту свідомості.
- **ОНТОЛОГІЧНИЙ СТАТУС СВИДОМОСТІ** - здатність людської свідомості мати у своєму "змісті те, чого без свідомості або поза свідомістю не існує і існувати не може; йдеться, насамперед, про ідеацію, предметність, цілеспрямованість, саморефлексію.
- **ПРЕДМЕТНІСТЬ** — здатність людської свідомості вибудовувати свій зміст із опорою на ідеальні системи визначень (чи відліку), внаслідок цього цей зміст не збігається із наочнo-спo-стережуваним; завдяки такій здатності людина може бачити в речах світу не лише чуттєво надане, а й приховане, потенційне, належне; в цілому: предметність - це сприйняття шийсь-кегіїГсвідомістю дійсності у вимірах людської інтелектуальної та матеріальної діяльності.
- **ЦІЛЕСПРЯМОВАНІСТЬ** - характеристика людської свідомості, пов'язана із її здатністю подумки вибудовувати образи та процедури майбутніх дій, здатність в подальшому концентрувати людські зусилля на їх реалізації.